

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES Nr 28 / 98 van 25 september 1998

O. ref. : 10 / A / 98 / 023

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 8 augustus 1997 betreffende het Centraal Strafregister.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie d.d. 7 augustus 1998;

Gelet op het verslag voorgesteld door de Voorzitter,

Brengt op 25 september 1998 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Het aan de Commissie voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe de uitvoering te verwezenlijken van de artikelen 3, 4, 5, 6, 7, 15, 16, en 29 van de wet van 8 augustus 1997 betreffende het Centraal Strafregister (hierna, de wet op het Strafregister).

In hoofdstuk I worden de nadere regels bepaald volgens dewelke de gerechtelijke overheden en de politiediensten de lijst kunnen verkrijgen van personen die in het Centraal Strafregister geregistreerd zijn.

In hoofdstuk II van het ontwerp van koninklijk besluit worden de gegevens die met betrekking tot ieder vonnis aan het Strafregister moeten worden overgezonden nader omschreven. Het strekt er onder andere toe de door de griffies gebruikte nomenclaturen van de misdrijven en straffen te uniformeren. De informatisering van de hoven en rechtbanken moet inderdaad leiden tot het automatisch verzenden van de aldaar geregistreerde gegevens naar het Centraal Strafregister.

In hoofdstuk III worden de voorwaarden vastgesteld waaronder de toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen en het gebruik van het identificatienummer worden verleend.

Hoofdstuk IV handelt over de veiligheidsmaatregelen voorzien op basis van de artikelen 15 en 16 van de wet op het Centraal Strafregister.

In dit advies zal de Commissie enkele artikelen van dit ontwerp bespreken, namelijk de artikelen 1 en 2, 9 en 10.

II. BESPREKING :

A. Artikelen 1 en 2 van het ontwerp van koninklijk besluit

1. Principe

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp van koninklijk besluit vormen het eerste hoofdstuk, met als titel "*Specifieke lijsten van personen geregistreerd in het Centraal Strafregister*".

Dit hoofdstuk legt een bijzondere raadplegingsmodaliteit vast voor het Centraal Strafregister door de politiediensten en de gerechtelijke overheden bedoeld in artikel 7 van de wet op het Strafregister. Het Centraal Strafregister is inderdaad een gegevensbank aan de hand waarvan gegevens op tweeërlei wijze kunnen worden bekomen : door middel van de identiteit van de persoon van wie men het gerechtelijk verleden wenst te kennen of door middel van de uitgesproken beslissingen.

Deze mogelijkheid om verdachten via het Centraal Strafregister op te sporen, wordt toegekend aan de gerechtelijke en politionele overheden om hun bijkomende doeltreffende middelen te verschaffen in hun onderzoeken naar de daders van misdaden of wanbedrijven.

Indien de opvraging op deze basis plaatsvindt, wordt het verzoek door middel van een formulier met de in artikel 2 van het ontwerp van koninklijk besluit bedoelde criteria doorgezonden aan het Centraal Strafregister. Deze criteria maken het mogelijk de personen wier identiteit men wenst te kennen doeltreffend te omschrijven.

2. Type informatie waartoe de gerechtelijke en politionele overheden toegang hebben

De wet van 8 augustus 1997 betreffende het Centraal Strafregister voorziet een zeer ruime toegang voor de overheden bedoeld in artikel 7 (magistraten van het openbaar ministerie, officieren van gerechtelijke politie, administratieve overheden belast met de tenuitvoerlegging van beslissingen in strafzaken, ...)

Deze overheden hebben toegang tot zowat alle informatiegegevens van het Centraal Strafregister. De enkele uitzonderingen zijn opgenomen in artikel 593, 1° tot 4° Sv. : veroordelingen waarvoor amnestie is verleend; beslissingen tot intrekking, beslissingen uitgesproken op grond van een opgeheven wetsbepaling,... Kortom, het gaat hier om de gevallen waarin de grondslag zelf van de veroordeling verdwenen is.

Men merke op dat de arresten van herstel in eer en rechten deel uitmaken van de informatie waartoe die overheden toegang hebben, waardoor zelfs het herstel in eer en rechten van een veroordeelde de opgelopen veroordeling niet helemaal doet verdwijnen. Deze uitzondering op het "recht op vergeten" ("droit à l'oubli) wordt als volgt verklaard in de memorie van toelichting bij de wet op het Strafregister : *"Het is (...) meer dan noodzakelijk dat de gerechtelijke overheden op de hoogte gehouden worden van de veroordelingen die de te beoordelen personen vroeger hebben opgelopen, en dit met het oog op een gepersonaliseerde toepassing van de straffen"*. In dit geval, lijkt de niet-naleving van het principe van het "recht op vergeten" gerechtvaardigd omdat de betrokkene er in beginsel voordeel bij heeft, daar het een individualisering van de straf mogelijk maakt - dat is in elk geval wat de wetgever nastreeft. Bovendien betreft de opvraging hier slechts één bepaald persoon, wat evenredig lijkt met het nagestreefde doel.

Wanneer men daarentegen een opzoeking wil doen op basis van het type veroordeling, is een groot aantal personen mogelijkwjs betrokken, wat moeilijk verzoenbaar is met het proportionaliteitsbeginsel (artikel 5 van de wet van 8 december 1992). Bovendien speelt het feit dat men kennis heeft van het gerechtelijke verleden van één persoon, waaronder de arresten van herstel in eer en rechten, normaal gezien in diens voordeel. Het feit dat men wegens een inbreuk die dertig jaar eerder werd gepleegd, ondanks een herstel in eer en rechten, op een lijst van verdachten staat, kan daarentegen zeker niet worden beschouwd als gunstig voor betrokkene.

De Commissie is bijgevolg van mening dat, gelet op het groot aantal betrokkenen en de gerechtvaardigde verwachtingen van de personen die herstel in eer en rechten hebben bekomen, de ondervraging van het Centraal Strafregister via de uitgesproken beslissingen de toegang tot de arresten van herstel in eer en rechten niet mag inhouden en evenmin de toegang tot de veroordelingen die er het voorwerp van uitmaakten.

De Commissie stelt voor om artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit aan te vullen als volgt : *"De in artikel 590. 11°, 12°, en 13° van het Wetboek van Strafvordering bedoelde maatregelen zijn niet toegankelijk op de wijze die in dit artikel wordt vastgelegd."*

¹ Ontwerp van wet betreffende het Centraal Strafregister, Memorie van toelichting, *Parl. St., Kamer*, 96/97, 988/1.

In die zin : Cass., 23 april 1997, *Larcier Cass.*, n° 637 : *"Il n'existe aucun obstacle à ce que le dossier, qui constate judiciairement les faits ayant fondé la condamnation d'une personne réhabilitée, soit joint au dossier d'une poursuite ultérieure, en vue d'éclairer la juridiction saisie sur la personnalité de la personne mise en cause."*

B. Artikel 9 van het ontwerp van koninklijk besluit

Artikel 9 voorziet de aanwijzing van een veiligheidsadviseur. Hij moet erop toezien dat het systeem van geautomatiseerde verwerking dat het Strafregerister is goed functioneert, erover waken dat de regels betreffende de toegang tot het Strafregerister worden nageleefd en instaan voor het toezicht op de geregistreeerde gegevens.

De precieze formulering van artikel 9 van het ontwerp van koninklijk besluit luidt als volgt : "*Hij (de veiligheidsadviseur) is belast met het voorkomen en het snelle en doeltreffende herstel van schade aan het Centraal Strafregerister en aan de gegevens die erin zijn geregistreeerd*".

Deze formulering lijkt vrij vaag en, met het oog op coherentie, stelt de Commissie voor om de formulering over te nemen van artikel 15 van de wet van 8 augustus 1997 betreffende het Centraal Strafregerister : (De veiligheidsadviseur) *moet alle maatregelen nemen die nodig zijn om de veiligheid van de geregistreeerde gegevens te waarborgen, waarbij hij inzonderheid moet verhinderen dat zij worden vervalst, beschadigd of meegedeeld aan personen die geen toestemming hebben om kennis ervan te nemen*". Deze formulering lijkt nauwkeuriger dan die in het ontwerp van koninklijk besluit.

C. Artikel 10 van het ontwerp van koninklijk besluit

In artikel 10 wordt het voorwerp van het controlesysteem gespecificeerd, voorzien in het laatste lid van artikel 15 van de wet op het Strafregerister. Krachtens dit artikel "*wordt de identiteit van de personen die om raadpleging van het Strafregerister verzoeken, geregistreeerd in een controlesysteem. Deze gegevens worden gedurende zes maanden bewaard*". Het is immers de bedoeling om een spoor te bewaren van de raadplegingen van het Centraal Strafregerister, zodat men zich ervan kan vergewissen dat er geen onrechtmatige raadplegingen hebben plaatsgevonden.

De ervaring leerde de Commissie dat een bewaartermijn van 6 maanden duidelijk onvoldoende is. Een bewaartermijn van 3 jaar lijkt meer aangewezen. De ervaring heeft aangetoond dat iemand zich altijd pas na enkele maanden realiseerde dat iemand anders op een onrechtmatige wijze toegang had tot gegevens die op hem betrekking hebben. Daarna moet de betrokkene zich nog tot de Commissie wenden, de bewijselementen verzamelen om zijn klacht te ondersteunen en de termijn van 6 maanden is dan meestal ruim verstreken.

In de memorie van toelichting bij de wet op het Strafregerister wordt gepreciseerd dat de Koning de mogelijkheid heeft om naast de maatregelen bepaald in deze wet, bijkomende maatregelen vast te stellen teneinde de veiligheid van de gegevens met betrekking tot het Strafregerister te waarborgen. Men merke trouwens op dat in het ontwerp van koninklijk besluit van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt en voorzien dat naast de identiteit van degene die de raadpleging uitvoerde, ook "*de identiteit van de persoon die het voorwerp van de raadpleging was en de redenen ervan*" worden bewaard. Het ontwerpbesluit stelt dus aanvullende eisen bij die van de wet.

Naar analogie meent de Commissie dus dat de door de wet opgelegde bewaartermijn van de logging (6 maanden) ook een minimale vereiste is en ze stelt voor om deze termijn te verlengen tot 3 jaar.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie, op voorwaarde dat er rekening wordt gehouden met voorgaande opmerkingen, een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) M.-H. BOULANGER.
THOMAS.

(get.) P.